

IZLAZI SVAKE
— SUBOTE. —
Pretplata
5 Din. mjesečno.
Tromjesečno
Din 15.-
Oglasi
po cijeniku.

PRIMORSKA RIJEČ

UREDNI TVO i
UPRAVA
lista nalaze se u
općinskoj zgradi
(bivša kuća
Mattiazzi) II. kat.
Telefon
interurban br. 47

Broj 9.

Šibenik, subota 19. rujna 1931.

Godina I.

ŠIBENIK OSTAJE BEZ OBALE!

Prema naređenju Direkcije Pomorskog Saobraćaja u Splitu, naša je Lučka Kapetanija dala ograditi svu obalu od kuće g. V. Čoka do kafane „Istra“, zabranila pristup, zabranila pristajanje lađa i parobroda, te snabdjevanje brodova vodom, a sve to, jer je obala u lošem stanju, te prijete pogibelj rušenja i obale i nekih kuća, koje su tik mora.

Proti jednoj ovakvoj mjeri za javnu sigurnost, nitko ne bi imao da što zamjeri, dapače i da pohvali, kad bi se radilo o kakvoj sitnici, a ne o jednom krupnom pitanju, radi kojega će da osjetljivo pretrpi skoro čitav lokalni pomorski promet našega grada, naše luke, bogzna za koliko vremena.

Ako se noći, da pod Docem nema uopće obale, da je pod ribarnicom drveno pristanište već davno ograđeno, da je sada čak i najbitniji i najveći dio obale zatvoren, da novi gat, započet pred pet godina, još nije dovršen (tužna pojava) — onda je jasno i vidljivo, da za cijeli pomorski saobraćaj Šibenika, ne ostaje nego obala od kuće g. Čoka do novoga nedovršenog gata i to je sve. Taj ograničeni prostor ima da služi: sportskim lađama i motorima, ribarskim brodovima i bracerama naših ostrvljana, trabakulima, lokalnim parobrodima, čamcima i tenderima ratne mornarice, svim parobrodima u redovitim brzim i trgovačkim linijama Jadranske Plovidbe, Puglie, Zaratine i t. d., i onda još velikim parobrodima za krcanje kamena, bauxita, ugljena i ostalog materijala. Hoće li moći da taj maleni prostor udovolji tolikim potrebama?

Tko se spominje, kako je bilo pred četrdeset godina, znade, da je za ono doba, kada je lučki promet bio mnogo manji, Šibenik imao daleko više obale nego danas, jer ona sadašnja bila je uređenija, a mjesto obale gdje je nasložen bauxit, imao je Šibenik lijepu, zaštićenu uvalu „Vrulje“, sigurno sklonište za sve manje lađe i stalno pristanište svih trabakula, koji su u velikom broju tu čekali na red za krcanje ugljena.

Sada je šibenska luka daleko jača, osobito što se tiče izvoza. Prema službenim statistikama, takmi se uspješno sa Dubrovnikom i Susakom, dakle jedna od prvih na moru u državi. Osim toga, sada je Šibenik, što onda nije bio, važna luka ratne mornarice. Gotovo svakog dana ulaze u luku svakovrsni brodovi i duže vremena tu stacioniraju, a još k tome vrlo često pridolaze turistički brodovi i mnoge luksuzne jahte raznih država Evrope i Amerike, da im vlasnici i gosti obađu naše umjetne i prirodne ljepote.

Mjerodavni faktori na Direkciji Pomorskog Saobraćaja i na ministarstvu saobraćaja znali su za ove brojne potrebe šibenske luke, znali su za velik posjet parobroda i jahta stranih država, pa ipak su propustili, da na vrijeme upute potrebite popravke i dopustili su da se više puta iz budžeta brišu svote određene za šibensku luku i na taj način su omogućili da se dođe do današnjeg stanja. Naš grad, jedan od glavnih na primorju, leži sa nedovršenim gatom i sa dvije

trećine ograđene gradske obale, kao zapuštena ruševina, u koju će još neprestano pridolaziti stranci da vide, da se čude, da pamte i možda, da zabilježe.

Što ima da se radi? Svaki popravak je isključen, jer bi takav rad oko popravljenja sadašnje obale prouzrokovao rušenje i ugrozio sigurnost okolnih kuća. Ne ostaje drugo već da se, pred starim djelovima obale, nasiplje i gradi novo i čvrsto pristanište, prema projektima, koji već postoje i koji su, par puta iz naših budžeta, bili brisani. Naša je općina već poduzela potrebite korake, a time će se baviti ovih dana i gradonačelnik g. Dr Smolčić, kada bude u Beogradu. Izgradnja šibenske obale pitanje je, koje gori, ono se mora brzo i dobro riješiti uza svu štednju, koju je država odredila da provada.

SJEDNICA OPĆINSKOG VIJEĆA

U srijedu prije podne održana je sjednica općinskog vijeća, koja je protekla u najljepšem skladu, te u mirnom i stvarnom raspravljanju o raznim potrebama našega grada i općine. Prije početka sjednice položili su zakletvu na ruke podnačelnika g. Kukulića novi općinski prisjednici g. Mate Karađole - Šašac i g. Niko Belamarić.

Dnevni red sastojao se je od 16 točaka, koje su ostale neriješene sa posljednje sjednice vijeća. Prvi je uzeo riječ gradonačelnik g. Dr Smolčić, koji se je stvarnim i iscrpljivim govorom osvrnuo na pitanje izgradnje nove šibenske gimnazije. Pri tome je istakao, da Banska Uprava u Splitu nije uspjela da sklopi veći investicioni zajam, za koji su se nedavno vodili pregovori s jednom američkom finansijskom grupom, i da tako za sada nema potrebitih novčanih sredstava, koji bi osigurali podizanje školske zgrade. Uslijed ove činjenice morala se je čitava stvar odgoditi za neizvjesno vrijeme. To povlači za sobom potrebu, da se najavljena kupnja terena za izgradnju gimnazije za sada odloži. Bilo bi naime vrlo štetno po općinske finansije, da se u svrhu otkupa zemljišta, koje bi za duže vremena ostalo neiskorišćeno, podigne zajam i na nj plaćaju veliki kamati, ako se to pitanje može riješiti u onom istom momentu, kada Banska Uprava osigura sredstva za gradnju škole.

Ovo sasvim ispravno stanovište šibenskog gradonačelnika bilo je, nakon kraće diskusije, usvojeno od vijećnika i tako će se odluka o otkupu zemljišta za gradnju nove gimnazije donijeti kasnije, čim prilike to budu tražile. Time će se uštediti znatna suma, kojom bi općina morala bespotrebno plaćati kamate na zajam sve do onog časa, kada bude položen prvi kamen u temelje novoj školskoj zgradi. Za današnje teške ekonomske prilike to bi bio i preveliki luksus!

Nakon ovoga vijeće je jednoglasno zaključilo, da općina podigne internat za đake mjesne preparandije, čime će potpuno udovoljiti svim potrebama ove važne škole. Tom prilikom je vijeće izglasalo rezoluciju, u kojoj se ponovno naglasuje zahtjev čitavog građanstva, da učiteljska škola ostane i dalje u našem gradu, bez obzira, da li će se škola takove vrsti otvoriti i u kojem drugom mjestu primorske banovine. Nadalje je donesen zaključak, kojim se ovlašćuje općinska uprava da kod Banovine sklopi beskamatni zajam u iznosu od 100.000 Din. u svrhu asanacije sela Zaton, Primoštena, Danilo-Birnja i Danjlo-Kraljice. Potom je odlučeno, da se udovolji molbi stanovnika Rogoznice, koji su radi velike udaljenosti od grada, zatražili otcijepjenje od šibenske općine.

Na kraju sjednice riješene su razne molbe za ustup općinskog zemljišta, za prijem u zavičajnu vezu općine, za promaknuće općinskih činovnika i t. d.

Anketa za red vožnje

bila je predprošle sedmice u Zagrebu u velikoj dvorani direkcije državnih željeznica, a sazvana po direktoru gosp. ing. Mati Schnelleru. Raferirao je i vodio sjednicu saobraćajni inspektor gosp. Horvat, a bili su prisutni predstavnici gradova, trgovačkih komora, pomorskog saobraćaja, Jadranske plovidbe, društava za promet stranaca, Putnika i direkcije pošta. Anketa se bavila pretresanjem predloga i želja u pogledu poboljšanja saobraćajnih veza u internacionalnom i lokalnom saobraćaju. — Dugo se raspravljalo o predlogu šibenskog delegata glede uređenja dolaska vozova iz Praga - Beča - Zagreba - Beograda na Sušak, na način, da dolasci tih vozova, sa kojima su u vezi odlasci brzih parobrodarskih pruga za Dalmaciju, budu oko 9 sati u jutro. Tako bi prestalo ono nesnosno prispijevanje u kasnoj noći, toliko štetno za Šibenik, a i kroz Boku Kotorsku prolazili bi brzi parobrodi po danu. Ovaj predlog šibenskog predstavnika bio je poduprt i od delegata direkcije pomorskog saobraćaja i bilo je zaključeno, da s obzirom na to, što ove promjene zasijecaju u vozne redove internacionalnih pruga, zagrebački direktor g. inž. Schneller i inspektor Horvat prime stvar u posebno proučavanje i postave u tu svrhu zgodne predloge na sjednici internacionalnih redova vožnje u Kopenhagenu.

Zaključeno je još zavedenje drugog ubrzanog voza polaskom iz Zagreba u 18 sati, a dolaskom u Šibenik u 6 sati, a u Split u 6.50. Ovaj ubrzani noćni bit će u vezi sa novom željezničkom prugom Varšava - Prag - Beč - Zagreb - Split - Šibenik, od 22 maja 1932. dalje. Svaki voz iz Zagreba imat će direktna kola za Šibenik. Predlog šibenskog predstavnika, da jedan od četiri voza iz Zagreba bude direktan Zagreb-Šibenik sa priključkom na Split u Perkoviću, nije bio primljen. Dosadašnji ubrzani putovaće iz Splita i Šibenika za jedan sat kasnije. Veza Šibenik-Split ostaje kao i do sada. Brzi voz iz Zagreba, od 4 oktobra dalje, bit će i na pruzi Perković-Šibenik također brzi, a ne samo osobni kao sada.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA -- Podružnica ŠIBENIK

Središnjica u Ljubljani

Brzjavni naslov:
Ljubljanska Banka — Šibenik
Telefon broj 18.

Podružnice: BREŽICE, CELJE, ČRNOMELJ, KRANJ, MARIBOR, METKOVIĆ,
NOVI SAD, NOVO MESTO, PTUJ, RAKEK, SARAJEVO, SLOVENJGRAD, SPLIT,
VARAŽDIN, ZAGREB. — SEZONSKA EKSPOZITURA: ROGAŠKA SLATINA.

Prima uloške na knjižice i na tekući račun uz najpovoljnije ukamatovanje -- Vršiti sve bankovne poslove najkulantnije.

Uplaćena dionička glavnica i rezerve
oko **Din. 65 milijuna**

VIJESTI IZ SJEVERNE DALMACIJE

Teške prilike u kojima rade učitelji skradinske općine

Skradin 17. IX. Skradinska općina broji nešto preko 13.000 stanovnika, sa 33 sela, od kojih samo 5 imaju jednorazrednu osnovnu školu, dok su ostala sela bez škola. Broj djece u ovim školama upravo je rekordan, tako da se u svakoj približava broju 200. U školskoj godini 1930.-1931. sela Gjevrške i Rupe imala su dvorazrednu školu sa preko dvjesto djece. Ove godine po jedna nastavnica iz oba sela premještena je, i škole su do danas sa jednim nastavnikom. Sa strane pojedinih uprava škola i mjesnih školskih odbora pravljen su razne pretstavke na općinsku upravu u pogledu proširenja od jednorazredne na dvorazrednu, ali su te pretstavke ostale bez rezultata. Ne znamo kakav uspjeh mogu postignuti ti učitelji i sa najboljom voljom, a i kakvu korist od škole imaju ta djeca, koja u školi dobiju malo ili ništa, a kod kuće ne mogu ništa da privrede. Zbilja ovakovi tipovi škola više su na štetu negoli na korist. Kad općinska Uprava nije u stanju da podigne nove školske prostorije, kao i da unajmi kakovu seosku zgradu koja bi se mogla upotrebiti za drugo odjeljenje, moglo bi se bar postaviti dva nastavnika, tako da jedan u istoj prostoriji radi u jutro a drugi popodne. Na ovaj način bi škola u selu mogla bar donekle da udovolji svom cilju.

Početak berbe vinograda u skradinskoj općini

Skradin 17. IX. Zaključkom Općinske Uprave, a na osnovu pravilnika za izvršenje Zakona o vinu, u čitavom području skradinske općine određen je početak opće berbe za dan 25. septembra o. g. Koliko kvantitet toliko kvalitet grožđa ove je godine odličan, osim u nekoliko sela, koja su oštećena od grada.

Šibenska Okružna Banka D. D. Šibenik
 Telefon br. 68. — Brzjavni: Krugobanka
 Prima uloge na štednju na knjižice i po tekućem računu te ih ukamaćuje najpovoljnije.
 Vršiti sve bankovne poslove uz najbolje uvjete
Robni odio — Telefon br. 9.

Odlazak jedne vrijedne učiteljice

Skradin-Rupe 16. IX. Odlukom Ministarstva Prosvjete ovih je dana premještena po potrebi službe učiteljica Simića Božikov iz sela Rupa u biogradski srez. Učiteljica Božikov imala je sve vrline dobre učiteljice te je u svom selu bila mnogo voljena, a pogotovo od djece koja su je suznim očima pri odlasku otpratila. Dobroj učiteljici u njenom novom mjestu službovanja želimo sve najbolje, a njenoj zamjenici učiteljici Ostojić u našoj sredini svako dobro i uspjeh u njezinom radu
 F. M.

Hajdmo u Marjana!

Uvijek prvoklasno svježe zagrebačko pivo, hladna jela i pikanterije svake vrsti.
Zagrebačka Pivara Šibenik.

SPORT

Pred izvanrednom skupštinom P. S. K. „KRKA“

Ima dulje vremena, da se kod uprave i članstva P. S. Kluba „KRKA“ opaža stanovita apatija i klonulost u radu, te da je prijašnji polet zamro, a energija utisala. Nije teško naći uzroke tome, jer upravu kluba stisnuše u skripac teške društvene financijske prilike, a članstvo željno utakmica i pobjeda, u pomanjkanju istih, ne nalazi više poticaja da dolazi u garažu i da intezivno vježba i sportira. Građanstvo pak, mjesto da doprinese podstrekom moralnim i potporom novčanom — samo gleda bez interesa kako to naše jedino i glavno sportsko društvo, pod teretom ovakvih prilika, postaje ime bez sadržine ili bolje: ime prošlosti. Razumljivo je, da se je kod ovakova stanja uprava društva morala najednom trgnuti i pokušati da odlučnim korakom uskrzne stari rad i staru slavu. Vidjevši da ovako dalje ne ide, a u namjeri da dovede nove ljude i svježju energiju, te da privuče sklonosti cijelog građanstva — stara je uprava na posljednjoj odborskoj sjednici podnijela predsjedniku kluba g. Dr. Dominisu skupnu demisiju i dala mu slobodne ruke, da on po svojoj uviđavnosti nađe izlaz, koji će najbolje odgovarati željama onih, koji vole dobro i napredak kluba. Predsjednik je prihvatio ostavku upravnog odbora i odlučio se da sazove izvanrednu skupštinu društva. Važ-

Kolinska
CIKORIJA
 UKUSNA I ZDRAVA je **KOLINSKA KAVA**

nost ove skupštine, koja će se održati u nedjelju dne 27 septembra — jedna je od najznačajnijih u historiji kluba „KRKA“, jer će se na istoj konačno vidjeti, da li su Šibenčani kadri da uzdrže i ožive ovaj svoj jedini, ali slavom ovjenčani i nadaleko renomirani sportski klub. Vidjet će se, da li će naše građanstvo znati cijeniti nesebične napore uvaženog predsjednika Dra Dominisa i da li će mu pomoći da i nadalje Šibeniku sačuva sportsku slavu, koju mu je preko kluba „KRKA“ stekao i do danas zadržao. Vidjet će se, da li će toliko razvikane fraze o „građanskim dužnostima“ naći oživotvorenje u djelu i radu onih koji se tim frazama razbacuju, jer treba jednom zauvijek ustvrditi, da sačuvanje kluba „KRKA“ predstavlja za svakog Šibenčanina bez iznimke, jednu od glavnih građanskih dužnosti.

Pozivamo stoga građanstvo, da se u što većem broju odazove pozivu predsjednika Dr. Dominisa, i da u slijedeću nedjelju dne 27. ovog mjeseca ne samo pristupi na skupštinu, već i da preuzme sve one dužnosti koje se od njega bude zahtijevalo u svrhu provedenja potpune financijske sanacije kluba i tehničke dotjeranosti njegovih izvršujućih članova.

1000 listova konceptnog papira za kancelariju Din. 90.
 1000 vel. listova bijelog papira za zamotavanje Din. 240.
 Dobiva se kod: tiskare E. Vitaliani i Sin, Šibenik.

ŠIBENIK u godini 2231.

(nastavak)

Direktor hotela odjeven u sivom haljetku mode 2231. godine, primio me priličnom dozom nepovjerenja. Moj pratioc mu je nešto prišapnuo. Čuo sam samo riječi: „plaća . . . magistrat“. Direktorovo držanje se sasama promijenilo. Ljubezno se nasmijevivši izišao je iz sobe.

Iziđosmo na balkon. Pružao se prekrasan vidik. Dolje pod nama na terasi hotela sjedili su gosti za malim trokutastim stolicima. Srkahu iz malih kristalnih posudica neko ljubicasto piće. I ako ih je bilo par stotina, ipak je vladala tišina kao na zadušnicama. Na staklenom podijumu, pod kristalnom kupolom, tridesetak uniformiranih sviračica damen-orhestra zadovoljavale muzičke potrebe gostiju.

— Kakva su to čudna glazbila? — zapitah mog pratioca.

— Džisafon, klapafon, drekafon . . . i moj novinar je nabrojio još nekoliko imena, koja svršavaju na „fon“.

Plesna muzika. Dame poustajale sa svojih sjedišta, te počose do kavalira, da ih zamole za ples. Nitko ih nije odbijao. Opazih ipak, da jedna mamica nije dopuštala svom sinčiću da pleše. On se nije ljutio, a dama koja je došla po nj, nije nimalo bila uvrijeđena. Pošla je do drugog. — Ja začuđeno pogledah novinskog direktora.

— Morate znati, dragi gospodine, da sada žene biraju muškarce za ples i za brak. Muškarac ne izdržava ženu, već njih oboje zarađuju i jednako su dužni da se brinu za uzdržavanje zajednice.

— Kakve su to promijene? Zar se tako druš-

tveni odnosi promijenise? —

— Da li ste primijetili kako je kavalir odbio damu, kad ga je zamolila za ples? —

— Da! — rekoh.

— Ona se nije uvrijedila. U današnje vrijeme nitko ne smatra bilo kakav gest ili riječ za uvredu. Ljudi su postali hladniji, ne zagrijavaju se. Nema više fanatizma. Svijetom vladaju samo brojke i proračuni. —

Sidošmo dolje na terasu hotela. Uđosmo u naš aeroplan i spustismo se na prostrani asfaltirani trg, koji po mom sjećanju nije mogao biti drugo nego negdašnja šibenska Poljana. Na mjestu gdje je prije bila crkva kočila se ogromna palača. Pročitah velika užarena slova na pročelju:

„VORONOV“ D. D. zavod za pomlađivanje

Masa staraca i starica guraše se pred ulazima. Ni ja ni moj pratioc nismo osjećali „potrebu“ da pohodimo taj zavod i skrenusmo odmah put stare „siroke“ ulice. Taj je dio grada ostao netaknut. Na ulazu kraj bivšeg kazališta dva električna automata priječila su prolaz. Moj pratioc gurnuo je u automat nešto sitniša.

— Znate li, mladiću, da je ovaj dio grada ostao netaknut. Gradski magistrat je tu postavio muzeje. Mnogobrojni stranci posjećuju naš grad baš radi ove ulice, a to donosi gradu veliku materijalnu korist.

Sidošmo do trga gdje se nekoć dizala ponosna katedrala - - -, ali te nije više bilo. Na tom mjestu bio je sagrađen crveni toranj.

— To vam je „Šibenski Moulin Rouge“. —

— Dobro, gospodine, ali gdje je katedrala? —

— Katedrala? —

— Da, katedrala . . .

— Prodana je Americi.

— Kako? ?

— Gradski ju je magistrat pred 30 godina prodao Americi. Za nju je dobio grad milionsku odštetu u dolarskoj valuti. Ove palače, ovi trgovi, lebdeće zgrade, hoteli i sav taj veliki napredak imamo zahvaliti samo katedrali i . . . američkim dolarima. —

Na trg spustio se okomito jedan oveći zeleni aeroplan. Unišli smo u nj.

— Kamo idemo? — zapitah.

— U gradski tonfilmski atelje „Mandalina“ — odvrati mi pratioc.

IV.

Naši sputnici bila su dva čovjeka. Pod pazuhom imali su po svežanj partitura za glazbu.

— Srećko — govorio je onaj viši nižemu, — meni je već dosta netočnosti i nereditosti kod orhestra. —

— A ja vo-vo-vo-lio bih, da se nijesam ni prihvatio tog pos-pos-posla. —

— To su kompozitori velike tonfilmske operete „Smaragd“. Neprestano jadikuju — reče mi pratioc. — Nikad ne mogu sakupiti orhestrar. —

Aeroplan spustio se na aerodrom tonfilmskog studija.

— Moliću vas, gospodine Steviću, — zapita moj pratioc portira — da li možemo da govorimo sa gospodinom pretsjednikom? —

— Nemoguće, moja gospodo. Gospodin pretsjednik „Šibenskog Filmskog Društva“ otputovao je jutros u Paris radi sklapanja angažmana sa nekim umjetnicama. —

— Tako, a da li možemo pregledati atelje? —

— Svakako, gospodine direktore, novinarima je uvijek slobodno. —

(nastaviće se) per.

Šibenska kronika

Šibenske srednje i osnovne škole pohađa 2754 učenika

U sve srednje i osnovne škole u gradu upisalo se je ove godine 2754 učenika, a taj broj iznaša nešto više od jedne šestine čitavog pučanstva Šibenika. Dakle svaki šesti stanovnik našega grada ide u školu. Od gore spomenutog broja otpada na klasičnu i realnu gimnaziju 783 učenika (572 muška i 211 ženskih), na trgovačku školu 67 učenika (37 muških i 30 ženskih), na mješovitlu građansku školu 196 učen. (75 muških i 121 ženskih), a na svih 7 osnovnih škola 1508 učenika. Upis u učiteljsku školu nije još dovršen, i zato smo uzeli poprečno samo 200 učenika. U koliko ih bude više, u toliko će se povećati i gore spomenuti ukupni broj učenika, koji pohađaju šibenske škole.

Kruna ženske ljepote je Grieserova trajna ondulacija bez elektriciteta

Isključen je kratki spoj i bilo kakav bolan ili neugodan dodir. Najhigijeničnije, najugodnije i najtrajnije sredstvo ondulacije bez opasnosti jer nema elektriciteta.

Brijački frizerski salon GUSTAV ČERVAR - ŠIBENIK

Godišnja skupština AKADEMSKOG KLUBA. Jugoslovenski Akademski Klub u Šibeniku održao je u nedjelju 20. ov. mj, u prostorijama učiteljske škole, svoju glavnu godišnju skupštinu sa slijedećim dnevnim redom: pozdrav predsjednika, izvještaj tajnika i blagajnika, apsolutorij staroj upravi, izbor nove uprave, eventualija. Početak skupštine u 10.30 s. pr. p.

Novi glavari sela u Gornjem Primoštenu i Srimu. Na zadnjoj sjednici općinskog vijeća imenovani su za glavare sela: Jurin Ilija p. Paške za Gornji Primošten i Cvitan Vlahov za Srimu.

Izlet „Hrvatskog Radiše“ u Primošten. Prošle nedjelje priredio je šibenski odbor „Hrvatskog Radiše“ izlet u Primošten, gdje je toga dana osnovano povjereništvo ove ustanove. Na večer je tamo održana uspješna javna akademija „Hrvatskog Radiše“, koju je otvorio neumorni i zaslužni povjerenik „Hrvatskog Radiše“ u Šibeniku g. Mate Pergin, vrlo poučnim i zanimljivim predavanjem o temi: Trgovina, obrt, industrija i napredna poljoprivreda jesu temeljni stupovi narodnog i državnog blagostanja. Njegovo predavanje bilo je pažljivo saslušano od prisutnih seljaka i na koncu nagrađeno živim odobravanjem. Poslije toga su članovi pomlatka „Hrv. Radiše“ izvodili razne točke programa.

PODLISTAK.

Baptista Arbensis

jedan neznani umetnik
(s v r š e t a k)

Umetnikova slava brzo je prešla granice slobodne države. Već 1509. g. bio je došao iz Carigrada u Dubrovnik jedan eunuh da otkupi od majstora izvestan broj lubarada. G. 1514 knez od Polinjana uputi svog sekretara s bogatim darovima Senatu molbom, da dozvoli Batisti livanje topova za njegov račun. G. 1515 Luka Lukarić moli Senat, da dozvoli majstoru, da salije šest lubarada za oružanje jedne lađe. G. 1516. naruči mu opet knez od Polinjana izradu jedne kolubrine. Nekoliko meseci docnije usidri se u luci jedna lađa iz Barcelone da preuzme iz umetnikove radionice dva falkoneta. Majstor je bio pretrpan narudbama: vice kralj od Otranta dao je da mu on naoruža tvrđavu Otranto, Đovani de Monti, baron od Koneljana, nastojao je da za svoj kaštel dobije potajno od Batiste topova u vrednosti od 30.000 zlatnih dukata. „Opus Baptistae“, reč uobičajna u Dubrovniku za oznaku svakog savršenog dela, bila je prešla preko mora i našla puta u najudaljenije zemlje.

Dok su se umetniku otvarali ovako sjajni izgledi, nastupise ozbiljna vremena. Turci su se u Levantu opasno pripremali na rat, a na Uspenije 1520. g. potres pretvori dubrovačke mire u ruševine. Majstor koji je preživeo katastrofu, morao je sada da u najvećoj žurbi radi na obnavljanju unštenog. Naponom

Novi zavičajnici šibenske općine. Na sjednici općinskog vijeća od srijede primljena su u zavičajnu vezu općine slijedeća lica: Zorž Schneider (ako dobije naše državljanstvo), Dr Eredjen Hara-Davan (ako dobije naše državljanstvo), Jajac Mate p. Tome, Spiro Milović p. Ive, Elez Mate Antin, Nikola Cappelli (ako dobije naše državljanstvo), Mate Urlić-Ivanović p. Cvitana, Djurić Ilija p. Mihajla, Kalazić Andrija Matin, Jeramaz Todor p. Jove, Simsig Josip (ako dobije naše državljanstvo), Štrkalj Filip p. Ivana, Frane I. Černigoj, Olujić Anka Nikolina (ako dobije naše državljanstvo) i Olujić Kvirina Nikolina (ako dobije naše državljanstvo).

Renoviranje restauracije „Kosovo“. Braća Grubišić, vlasnici hotela i restauracije „Kosovo“ dali su preurediti prizemne prostorije svoga lokala, na način da će se dobiti jedna ogromna sala prikladna ne samo za restauraciju, već i za zimske večernje zabave. Šibenik će tako dobiti još jednu odličnu, modernu prostoriju, koja će svojom prostranošću i svojim otmenim izgledom biti na zadovoljstvo gostima, a na duku poduzetnim i požrtvovnim vlasnicima.

Tačan dan otvorenja prostorija, javit ćemo naknadno.

U šibenskom srezu pohađa osnovne škole 7420 djece. Ovogodišnji upis u sve osnovne škole šibenskog sreza ovih dana je završen. Upisano je ukupno 7420 muške i ženske djece. Od toga otpada na šibensku općinu sa gradom 3224 učenika-ica (12 škola sa 59 odjeljenja i 59 nastavnika), na skradinsku općinu 1421 učenika, (8 škola sa 12 odj. i 12 nastav.) na općinu Tijesno 1401 učenik (9 škola sa 12 odj. i 12 nast.), na zlarinsku općinu 732 učenika (6 škola, sa 19 odj. i 19 nast.) i na općinu Vodice 642 učenika (3 škole sa 8 odj. i 8 nast.) U cijelom srezu ima 44 škole sa 110 odjeljenja i isto toliko nastavnika. Najveći broj djece ima u šibenskoj općini, dok je relativno manji broj odjeljenja u skradinskoj općini. Tamo na 1421 učenika dolazi tek 12.

Tonfilm

KINO „TESLA“ prikazuje u nedjelju i narednih dana najvećebnje tonfilmsko djelo

TAMNICA

grandiozni 100% tonfilm u njemačkoj verziji. Film je režiran od universitetskog profesora **Dr. Paula Fajosa**. Uloge su povjerene najboljim njemačkim interpretatorima karakternih uloga **HENRICHU GEORGE** i **GUSTAVU DIESSLU**, a jedinu žensku ulogu igra čuvena umjetnica **DITA PARLO**. — Kao nikada do sada u ovom tonfilmu vjerno je prikazan ljud-

sve svoje snage on je upravljao postavljenjem topova na okrpjene bedeme, a u novembru se prihvati livanja dvaju pojačanih topova, očekujući za dalje radnje, da iz Bosne stigne bakar, koji je u ogromnoj količini bio tamo naručen. Opasnost je danomice rasla, a s njom se upored majstorova aktivnost pela do grozničavosti. Tek je 1526 g. napetost nešto popustila, te je Batista mogao da dobije dozvolu da na dva meseca ode u Rab, radi sređivanja svojih privatnih posala. Po povratku otuda i po prestanku kuže koja je kroz to harala, majstor se opet prihvati posla i salije jedan brođski top i jednu lubardu, čiji su nam se latinski natpisi sačuvali. U godinama 1531 i 1532 zabilježena je izrada dviju lubarada, koje nose običnu signaturu Batistovih radnja:

„OPVS. BAPTISTAE. ANNO. SALVTIS. MDXXXI. (II)“.

U godinu 1536 pada livanje glasovite lubarde „Lucerta“ (gusterica).

Razdoblje koje sad nastaje u ravnoj je meri kobno za republiku i za majstora. Njegova je slava prešla zenit i on od sad žanje samo nezahvalnost i poniženja. Turci je rat bio buknuo i besnio je najrazornije baš po južnoj Dalmaciji. Dubrovnik, strahujući od Turaka isto koliko i od Mlečića, našao se uklešten među ta dva moćna protivnika, nastojeći da se zaštiti oružanom neutralnošću. Batista je naponom sve svoje snage radio na oboružavanju Stona, gde je očekivan napadaj. Usred tih napora majstor, već ostareo, padne u krevet i republika ga u februaru 1538 g. pozove natrag u Dubrovnik.

Intenzivnost rata, koja je danomice rasla, prisili Senat na žurno pojačavanje gradskih utvrda. Ra-

SKOLA STRANIH JEZIKA po metodi Berlitz u Šibeniku

Otvara 1. oktobra nove tečajeve za Engleski, Njemački i Francuski jezik.

Upisivanje vrši se kod povjerenika g. A. Sisgorea.

Cijene su znatno snižene, a upisninu ne plaćaju Gospoda, koja su prošle godine i do sada pohađjali tečajeve.

ski život s onu stranu rešetke. S ovim uspjelim tonfilmom ispunjena je jedna čovječanska misija — treba poboljšati stanje utamničenika.

KINO „BALKAN“ danas i narednih dana prikazuje veletonfilm po romanu neumrlog **Lava Tolstoja HADŽI MURAT**

(Bijeli đavo)

U filmu sudjeluje glasoviti ruski zbor **Donskih Kozaka** i ruski carski balet. Naslovnu ulogu **Hadži Murata** igra veliki slavenski umjetnik **IVAN MOŽUHIN**.

I ako u ovom tonfilmu nema dijaloga, „Ej jubnem . . .“ i druge divne ruske narodne pjesme daju slavenski karakter ovom velikom tonfilmu.

U pripremi:

Kino „Balkan“: „NJIH DVOJE“ (Ljubav i zavjet) sa Charlotom Suza i Gustavom Fröhlich u glavnim ulogama. U ovom 100% tonfilmu prikazana je velika ljubav kaluđera Roka i duvne Julije. Tonfilm je prepun crkvene horske muzike.

„**NEDJELJA ŽIVOTA**“ 100% njemački tonfilm također je umjetnički dotjerano djelo.

Kino „Tesla“: 100% veletonfilm u francuskoj verziji „POD PARIŠKIM KROVOVIMA“ je novitet za Šibenik. Ovo je djelo naišlo na opće priznanje svjetske štampe.

Novi prospekt Šibenika u izdanju Grand Hotela „Krka“. Vlasnik ovdasnjeg G.H. „Krka“ dao je izraditi, n. njemačkom, francuskom i engleskom jeziku, vrlo lijep prospekt o Šibeniku i njegovoj okolici. Izrada u svakom pogledu potpuno zadovoljava. Osobitu pažnju privlače klišeji sa snimkama najljepših predjela grada i rijeke Krke. Prospekt će bez dvojbe uspješno djelovati na propagandu Šibenika u inostranstvu.

Engleska admiralska yachta u Šibeniku.

Jučer je doptovila u šibensku luku engleska admiralska yachta „Bryony“. Između komandanta lađe i pretstavnika šibenskih vojnih i civilnih vlasti izmijenjeni su uobičajeni posjeti. Posada yachte broji 116 osoba.

di tog posla veće, na preporuku Andrije Doria, dovede iz Bergama arhitekta Antonia Feramolina. Uplivu ovog čovjeka mogao je Batista da pripiše najveće neugodnosti i najdublja poniženja u svom životu. Niz nevolja otpoče rušenjem umetnikove kuće ispred vrata od Ploča, radi stvaranja mesta za jedno utvrđenje. Tim je Batista lišen krova i tek 1539 g. dobi neku odštetu za taj gubitak. Kao da mu to nije bilo dosta, Feramolino uze da starog majstora nemilo muči čudljivim i proizvoljnim upitanjem u stvari njegove umetnosti. Njemu je uspelo da Senat toliko oneraspoloži proti tom starom republicinom služitelju, da su ovom nekoliko grla ocenjena kao neupotrebljiva i određena da se preliju. Pretrpljeno uniženje skršilo je umetnikovu snagu. Drugog maja 1540 razboleo se a već 18 og. istog meseca preminuo ovaj najveći dubrovački majstor-levač, ožaljen istinski i duboko od čitavog građanstva.

Ovo je, u glavnim potezima, životni tok jednog umetnika, koji je svojim radom toliko zadužio republiku, a kojeg je ona nagradila nezahvalnošću. Kad je majstor 1505 g. stupio u njenu službu grad je bio obezoružan i bez odbrane. Dvadeset godina kasnije, nije imao dovoljno prostora za smestanje salivenih komada.

Od odličnih radova ovog vrlo znatnog topolivca, ostalo je nekoliko vatrenih grla i nekoliko zvona, a o mnogima su se sačuvali opisi. Treba napomenuti da je stihove za Batistova dela sastavljao sam veliki humanista Elije Lampridije Đerva. To nam daje meru ugleda, koji je umetnik uživao u otmenom društvu svog vremena.

NAJVEĆA POMODNA RADNJA U ŠIBENIKU
Salamon DRUTTER

ima na skladištu za jesensku i zimsku sezonu sve vrste najmodernijih štofova za zenske ogrtače i oprave, iz prvih francuskih tvornica, kao i bogali izbor gotovih ženskih krzna i ogrtača iz čuvenog pariškog magazina A. G. B.

ENGLESKI MAGAZIN

suvlasnik **S. DRUTTER**

Upravo prispjeli muški kaputi, u svim vrstama, jesenski ogrtači, odijela za gospodu, izrađena po posljednjoj modi, kišne kabanice i t. d.

Cijene više nego povoljne!

Mate Katalinić

ŠIBENIK

Trgovina svih vrsta suhih i uljenih boja, flrnaisa, lakova i kistova. Českog stakla ornamentalnog i običnog za prozore. Soboslikarska ličilačka i dekoraterska radnja. Lakiranje automobila sa „Ducco“ spritz aparat.

POMODNA RADNJA

ANTUN PETRIĆ

— ŠIBENIK —

BOGATO SKLADIŠTE: šešira, kapa, štapova, kišobrana, košulja, gaća, ogrlica, kravata, rubaca, čarapa, rukavica itd. Veliki izbor čempera, poull-wera, maja te razne trikotaže. - Putnih kufera. - Izbor parfima i toaletnog sapuna te sve moguće galanterije i sitnarije.

GOSTIONA A. VATAVUK

ZAGREBAČKA ULICA

Uvijek dobro pečeni odojci i janjci na ražnju. - Toči se dobro šibensko vino.

U VATAVUKA UVIJEK DOBAR RUČAK

Nikola Stošić - Šibenik

Zagrebačka ulica.

PEKARNA i TRGOVINA
mješovitom i suhomesnatom robom,
na malo i na veliko.

M. GRIMANI i ing. J. LJUBIČIĆ

Poduzeće za telegrafiju, telefoniju i radiotehniku sistema **WESTERN ELEKTRIC COMPANY, New-York (Standard Electric)** Telefoni automatski i manuelni, telefonske centrale. Telegrafski aparati, žice, kablovi podmorski i podzemni. Radio aparati za prijem i emisiju u svim tipovima i jačinama. Radiogoniometri, alarmni uređjaji. Sve stručne tehn. informacije besplatno, trazite ponude.

Mate Pergin, Šibenik

rukotvorine, narodne radnje i umjetno cvijeće.

Vaso Čok i Jovo Paklar

Šibenik (Dalmacija)

Staklo za prozore, šuplje staklo, poculan, kuhinjsko posuđe, aluminijsko, emajlirano, papirnata roba, mineralna voda, bonboni i t. d.

Vlastiti proizvod Crkvenih svjeća.

Milorad Dj. Pecelj

TRGOVINA MJESOVITE ROBE — ŠIBENIK

Ima veliki izbor: kuhinjskih, dućanskih i decimalnih vaga, od tvrdog i mekog drveta.

Petar Vulinović

— Zagrebačka ulica —

Trgovina delikatesne i mješovite robe

Uvijek svježi maslac. Preporuča se odlični kranjski kiseli kupus. — Prodaja na veliko i na malo. —

Samo moderno i ukusno pokućstvo najljepši je ures svakog stana.

Najmodernije spavaće sobe, blagovaonice i ostale dijelove pokućstva od kavaskog orahovog drveta, mahagonije i t. d. možete jedino najjeftinije dobiti kod opće priznatog tvorničkog skladišta, limenog i drvenog pokućstva

OTTO GRABOVAČ

ŠIBENIK, ul. Frane Draganića

Posjetite skladište. — Tvorničke cijene.

— Tražite cijenič. —

Strojarska Mehanička Radiona
i ljevaonica metala

S. Kordić - Šibenik

RADIONA

za popravke parobroda, parnih strojeva, automobila, motora, granika kompresora, turbina itd.

— — Konstruiraju se propele od bronza. — —

MONTAŽA

svakovrsnih strojeva, mlinova, hidrauličnih presa, motora na brodove i čamce.

Dr. MARKO TARLE
ŠIBENIK

Komisijonalna prodaja žitarica
i kolonijala.

TELEFON Br. 86.

Brzozavni naslov: KOMISOAGENT

ŠIME ANTIĆ - Šibenik

Trgovina manufakturnom robom

Veliki izbor platna za rublje, sefira, oxforda, trikotaža i t. d. uz najumjerenije cijene.

Vaše tiskanice i oglasi odlučuju
Vaš uspjeh!

U

Odlikovanom
Grafičkom Zavodu
tiskari E. Vitaliani i Sin
Šibenik. — Telefon broj 47

možete naručiti i dobiti izrađeno uz jeftinu cijenu
štampane: koverta, listovni papir, račune, fakture, note, dopisnice, posjetnice, blokove, pozive, rasporede, plakate, - letake, cjenike, novine, brosure it.d.

Izradba tačna i savjesna.

Pokućstvo

najjeftinije dobijete kod
stare i solidne firme

Stjepan Karković
ŠIBENIK

GRGO OLIVARI I DRUGOVI

građevno poduzeće
ŠIBENIK

Preuzimlje i izvršuje sve vrste građevinskih poslova najsolidnije i najkulantnije. Obavlja sve spadajuće tehničke radove, projekte i t. d.

Stipe Zorić, vrtlar Šibenik

Poljana
Kralja Petra

Prodaja svježeg cvijeća, te raznih biljka u loncima. Solidna izradba nadgrobnih vijenaca, kao vjenčanih buketa.

Također uređuje parkove. CIJENE UMJERENE

Boris Berger - Šibenik

Skladiste najfinijih Engleskih i Čeških štofova. Izrađuje najmodernija muška i ženska odjela kao i vojnička. Ima sve pribore za vojničke uniforme. Obilan izbor tek stiglih najfinijih modernih štofova za jesen i zimu.
Cijene umjerene.